

9 december 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. G.M.J. van Oijen, advocaat te ‘-Hertogenbosch

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
voormalig pastoor te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 25 juni 2014. Op 16 september 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], hulpbisschop en vicaris-generaal officiaal van het van het Bisdom Utrecht. Op 26 november 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn vertrouwenspersoon de heer [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Oijen voornoemd. Aangeklaagde is niet verschenen. Van hem is geen adres bekend geworden. Namens het Bisdom is verschenen [naam] voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Aangeklaagde was werkzaam als pastoor in de [naam]parochie in [plaats] in de periode waarin het seksueel misbruik van klager (1993-1996) heeft plaatsgevonden. Toen klager 10 jaar oud was ging hij met een vrouw die bij hem op de hoek van de straat woonde en door hem en zijn gezin ‘oma’ werd genoemd, een keer mee naar de [kerk] in [plaats]. Na afloop van de kerkdienst werd er koffie gedronken in de sacristie. Toen is klager in gesprek geraakt met aangeklaagde. Klager herinnert zich dat aangeklaagde tijdens deze kennismaking aardig en geïnteresseerd was in hem. Aangeklaagde vroeg aan klager of hij hem wilde helpen met het versieren van de kerk voor de kerst. Klager was enthousiast en kwam de volgende dag terug met twee jongens en twee meisjes van school die ook wel wilden helpen. Nadien is klager nog geregeld met zijn vriendje [naam] naar de kerk gegaan om klusjes te doen. Tijdens een van deze bezoeken werden ze uitgenodigd om bij aangeklaagde te komen computeren. Klager vermoedt dat hij begin 1993 voor het eerst met [naam] op een woensdagmiddag naar

aangeklaagde, die aangrenzend aan de kerk in de pastorie woonde, is gegaan om daar computerspelletjes te spelen. Er is toen niets voorgevallen. Nadien is klager ten minste nog vijf keer met [naam] bij aangeklaagde geweest. Tijdens een van deze bezoeken begon het seksueel misbruik. Terwijl klager en [naam] aan het computeren waren, kwam aangeklaagde achter hen staan met de handen op de schouders van klager en [naam] en begon knijpende, masserende bewegingen te maken. [naam] zou hebben gezegd “blijf met je poten van me af” en na afloop tegen klager “ik ga niet meer terug naar die viespeuk.” Klager werd boos op [naam] omdat je zoiets niet van een pastoor mocht zeggen. Klager is daarna nog veelvuldig gaan computeren bij aangeklaagde waarbij het knijpen en masseren zich herhaalde.

Van de ene dag op de andere dag wreef aangeklaagde tijdens het computeren met zijn ontblote bovenlijf tegen het ontblote bovenlijf van klager. Hij heeft toen ook klager onder zijn kleding aan zijn geslachtsdeel betast. Klager was verstijfd van schrik. Na afloop heeft aangeklaagde tegen klager gezegd dat hij met niemand hierover mocht praten. Dit heeft zich daarna ongeveer 15 à 20 keer herhaald. Na verloop van tijd verergerde het misbruik. Naast het betasten wreef aangeklaagde ook met zijn bebaarde gezicht langs klagers gezicht en nek. Het gebeurde dikwijls dat aangeklaagde daarbij hijgde. Ook dit heeft 15 à 20 keer plaatsgehad. Klager weet niet of hij daarbij ook klaarkwam. In deze periode ging klager ook geregeld met zijn oma mee naar de donderdagavondmis in de kerk. Mede hierdoor werd klager door aangeklaagde in 1994 aangesteld als misdienaar.

Dieptepunt van het seksueel misbruik vond plaats op een dagje uit. Op een zonnige winterdag is klager samen met een andere jongen in het groene busje van aangeklaagde naar het zwembad in [plaats] gereden. Klager weet nog dat hij het vreemd vond dat er een matras en dekens achterin lagen en gordijnen voor de raampjes hingen. Aangeklaagde had daar een plausibele verklaring voor. Er zat een houten scherm tussen het passagiers- en het laadgedeelte. Omdat er maar één persoon voorin kon zitten, moest klager achterin het busje plaatsnemen. Eenmaal in het zwembad wilde aangeklaagde zich bij klager in het badhokje omkleden maar dat heeft klager geweigerd. Na afloop van het zwemmen reden ze naar kasteel Groeneveld. Nadat ze op het terrein waren aangekomen, opende aangeklaagde de achterdeuren van de auto. Klager werd door aangeklaagde overrompeld. Aangeklaagde drong zijn tong in de mond van klager en wreef zijn erectie tegen klager aan. Ondanks dat klager hard ‘nee’ zei, heeft aangeklaagde klager anaal gepenetreerd. Klager werd gesommeerd zijn mond hierover te houden.

Het seksueel misbruik stopte abrupt, volgens klager omdat de [parochie] werd gesplitst. Toen aangeklaagde voor deze gelegenheid een toespraak hield en klager ontwaarde in het publiek, zou hij in de richting van klager “hey [naam klager]” hebben gezegd. Daarop is klager in paniek geraakt en weggerend. Nadien heeft klager hem nooit meer gezien.

2.3. Klager is na de middelbare school naar het MBO gegaan maar kon het niet opbrengen deze opleiding af te ronden. Sindsdien heeft hij allerlei baantjes gehad. Hij meldde zich vaak ziek en was na korte tijd alweer uitgekeken op het werk. Als hij afleiding had omdat het nieuw was, ging het goed. Als het nieuwe eraf was ‘sloeg het keihard toe’. Klager heeft al langer dan de helft van zijn leven last van het seksueel misbruik en het neemt toe. Hij droomt erover en wordt wakker in de veronderstelling dat aangeklaagde naast zijn bed staat. Dan raakt hij helemaal in paniek.

Klager heeft een aversie ontwikkeld tegen mannen met baarden. Klager legt makkelijk contacten. Het onderhouden ervan wordt problematisch. Wantrouwen ontstaat als iemand door een ontstane vriendschap dichterbij komt, zodat ze meestal van korte duur zijn geweest. Een uitzondering is klagers huidige relatie die van langere duur is. Zijn vriend heeft in een schriftelijke verklaring laten weten, hoe klager hem in totale ontredde, paniek en schaamte het verhaal over het seksueel misbruik heeft gedaan. En wat het voor invloed heeft op hun relatie namelijk dat klager zich letterlijk en figuurlijk niet durft bloot te geven.

Klager heeft daarnaast in het verleden verschillende perioden van alcoholmisbruik gekend om het seksueel misbruik maar te verdringen.

Klager heeft inmiddels hulp gezocht. Zijn klachten passen bij een trauma. Hij heeft EMDR gehad maar dat verergerde de klachten. Hij gaat langzaam vooruit.

2.4. Klager beoogt met zijn klacht te bereiken dat de verantwoordelijken binnen de kerk beseffen en inzien dat er met de verwerpelijke daden zoals in het klaagschrift omschreven, materieel maar vooral ook immaterieel onnoemelijk schade is aangericht bij klager. Hij vindt dat de daden waarvan hij het slachtoffer is geworden, niet ongestraft mogen blijven. Hij hoopt met het doorlopen van de klachtprocedure de traumatische gebeurtenissen uit zijn jeugd en de gevolgen daarvan achter zich te laten. Hij hoopt hiermee ook dat het probleem van seksueel misbruik (verder) wordt ingedamd en nieuwe slachtoffers in de toekomst worden voorkomen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is niet traceerbaar en kan om die reden geen weerwoord geven. [Naam] heeft in zijn reactie gesteld dat aangeklaagde van [dag] [maand] 1991 tot en met [dag] [maand] 1998 met een zending van de Aartsbisschop van Utrecht onder meer werkzaam was in de [parochie] te [plaats]. Het Aartsbisdom is ervan op de hoogte dat er in de afgelopen jaren tegen aangeklaagde meerdere klachten wegens seksueel misbruik bij Hulp & Recht dan wel bij de huidige Klachtencommissie zijn ingediend. Aangeklaagde was van [dag] [maand] 1978 tot [dag] [maand] 1996 als clericus geïncardineerd in het Bisdom Rotterdam en aldaar van [dag] [maand] 1978 tot [maand] 1988 ook pastoraal werkzaam met een zending van de bisschop van Rotterdam, zodat ook dit Bisdom over informatie moet beschikken over klachten van seksueel misbruik van minderjarigen die in de afgelopen decennia tegen aanklaagde zijn ingediend. Ter zitting heeft [naam] aangevuld dat aangeklaagde ook bij de commissie Deetman bekend is. Aangeklaagde is in [jaar] uit de klerikale staat weggezonden. Hij zat toen in detentie, hij heeft destijds gevangenisstraf en TBS opgelegd gekregen. Mede namens het Aartsbisdom wil [naam] groot respect uitspreken voor klager dat hij op deze authentieke en indringende wijze zijn verhaal is komen vertellen. Hij heeft klager excuses aangeboden voor wat aangeklaagde hem heeft aangedaan en de hoop uitgesproken dat klager met hulp en steun zijn leven weer kan herpakken.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure, evenwel met uitzondering van de door klager beschreven knijpende en masserende bewegingen aan zijn schouders. Het criterium in deze is of het gaat om gedragingen die door een buitenstaander objectief gezien en redelijkerwijs kunnen worden geduid als ongewenst, seksueel getinte gedragingen. De omschreven gedragingen heeft klager in de gegeven omstandigheden - terecht- kunnen beschouwen als grensoverschrijdend en ongewenst doch zijn naar het oordeel van de

klachtencommissie niet te kwalificeren als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer twintig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt, zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en de afwezigheid van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Aangeklaagde wreef zijn ontblote bovenlijf tegen het ontblote bovenlijf van klager. Hij heeft klager onder zijn kleding aan zijn geslachtsdeel betast. Dit heeft zich ongeveer 15 à 20 keer herhaald. Naast het betasten wreef aangeklaagde ook met zijn gezicht langs klagers gezicht en nek. Het gebeurde dikwijls dat aangeklaagde daarbij hijgde. Ook dit heeft 15 à 20 keer plaatsgevonden. Klager is eenmalig door aangeklaagde overrompeld, waarbij aangeklaagde met zijn tong in de mond van klager binnendrong en zijn erectie tegen klager aan wreef. Ondanks dat klager hard 'nee' zei, heeft aangeklaagde klager anaal gepenetreerd.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door een advies van Hulp & Recht d.d. 7 april 1997, waarin wordt gesproken over seksueel misbruik door aangeklaagde in 1988, het tegen aangeklaagde gegrond verklaarde advies in de klacht met zaaknummer 2011T425, waarin aangeklaagde een 14-jarige aan diens blote geslacht heeft betast en het tegen aangeklaagde gegrond verklaarde advies in de klacht met zaaknummer 2012T766, waarin aangeklaagde een 14-jarige jongen oraal bevredigd heeft.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 11 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.6. Jegens aangeklaagde zijn, gelet op het feit dat hij in 2012 uit de klerikale staat is weggezonden en voor soortgelijke feiten een gevangenisstraf en TBS opgelegd heeft gekregen, reeds de nodige maatregelen getroffen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging door het kerkelijk gezag, zoals ook ter zitting reeds is gebeurd, kunnen wellicht nog bijdragen aan de vermindering van het leed van klager.

4.7. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert Aartsbisschop van Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 9 december 2014 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en drs. A.A.M. Oostveen, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.